

Wam Ximotre Pawre kot Ximotre hwÿr kagà nē mēnh

Pawre na pre kagàja nhĩpêx. Kêp Jejus nhÿ hã hkrajê jahkre ho pa xwÿnhjê hõ na pre. Nē Ximotre kêp Pawre ho ajuta ho hkôt pa xwÿnh na pre. Tã hpãnhã krĩ pê Epes kamã arĩk nē Tĩrtũm kapêr o Jejus kôt hkwÿjê jahkre ho pa. Hãmri nhũm Pawre krĩ hõ kamã pa nē kagàja nhĩpêx nē hwÿr kumē. Nē kamã kãm mēmoj tã karõ. Na pre ra Epes kamã mē hkwÿjaja Tĩrtũm kapêr o hêx o mē ahkre ho pa nhũm Pawre mē harēnh ma nē kagàja kamã Ximotre mã tanhmã mē harēnh to. Nē kot Tĩrtũm kapêr o Jejus kwÿjê jahkre mex xwÿnhjê xunhwÿr kaxyw kãm karõ. Nē Tĩrtũm kãm hprãm xà hkôt pix mã mē ahkre ho pa hã kãm karõ nē hwÿr kagà nē kumē. Nē kãm:

¹ Pa Ximotre? Xà amex? Ixpê Pawre na pa awÿr kagà nhĩpêx nē kumē. Ixte Jejus Kris nhÿ hã mē ahkre ho ixpa kaxyw na pre Mēpapytãr xwÿnh Tĩrtũm mē Jejus Kris wa ixta nē ixãm. Jejus kamã na pu htem pajamak rãhã ho ri papa.

² Nã ra ate ixkapêr mar xà hkôt Jejus kôt amnhĩ xãm jakamã te apê ixkra pyrãk Ximotre. Jakamã na pa hte ato Mēpanhĩpêêxã maati Tĩrtũm mē panhõ Pahihti Jejus Kris wa hwÿr o ixpa nē ato wa hwÿr o:

—Pa Tĩrtũm mē Pahihti wa. E Ximotre ho na pa war awÿr kaxyw. Kwa kêr ka wa kamã axukapřĩ nē kutã war anojarêr rãhã ho wa ri apa. Kot kaj

wa ã ho mex anẽ nhũm war anhỹ hã hamakêtkati
nẽ àmnhĩx pa ho pa.

Anhỹr o na pa hte war ato kuwỳ

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xwỳnhjê jarẽnh

*Rõmãn 16.17; Wam Ximotre 6.3; Sikũn Ximotre
2.23; Xitre 1.5-16*

³ Nẽ na pu pre wa Epes kamã papa tã pika
pê Masetõn wỳr panojarêt nẽ tee ri Epes kamã
Tĩrtũm kapẽr ho hêx o mẽ ahkre xwỳnhjê kapẽr ma.
Jakamã na pa pre amã:

—E Ximotre kêr ka Masetõn wỳr ixkôt amõr kêt
nẽ. ãm jar Epes kamã arĩk nẽ ixwakre kamã
Tĩrtũm kapẽr o mẽ hêx xwỳnhjê mã akapẽr nẽ ã mẽ
hêx anhỹrja nê mẽ hkurê ho ri mẽ hkôt apa.

Anhỹr o amã harẽ hãmri nẽ Epes kamã are nẽ
ma Masetõn wỳr ahte mõi. ⁴ Mẽ hêx xwỳnhjaja
amnepêm panhĩgêjtaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx
to nẽ tanhmã ujarẽnh toja nhũm htem mẽ kãm
harẽnh pix o pa. Nẽ mẽ hixi piitã harẽnh o pa.
Na htem ã amnhĩ krã hkôt hkwỳjê mã ujarẽnh
anhỹr o pa. Jao axpẽn kwỳm ri mẽ ahkre nẽ mẽ
hã axpẽn mã àkjêr o pa. ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx
anhỹr jao Tĩrtũm nhỹ hã kãm hprãm xà hkôt mẽ
ahkre hkêt nẽ. Kojã mễhõ Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr o
mẽ ahkre hãmri nẽ amnhĩ kaxyw kãm hamaxpêr
tỳx pê tanhmã mẽ ahkre hto. Nom ixte amã mẽ
harẽnh xwỳnhjaja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ ahkre hkêt
jakamã na pa pre inhnojarêt nẽ ã amã mẽ harẽnh
anẽ nẽ mẽ kuri Epes kamã are.

⁵ Tã kêr ka arĩ mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa
Ximotre. Nẽ Kris kôt mẽ pahkwỳjê mã anẽ
kê mẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpêr tỳx pê

hamaxpêr mex o pa. Jao tanhmã hamaxpêr punuj to hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Nê mẽ kãm anê kê mẽ te kãm amnhĩ tã ma pyràk o nhãm kãm mẽ hã ma ho pa. ⁶ Ixte amã mẽ hêx xwýnh jarênh xwýnhjaja na htem ã mẽ ahkre anhỹr kêt nê. Na htem htýx ri amnhĩ krã hkôt tanhmã mẽ ahkre hto. ⁷ Tĩrtũm kot finat Mojes mã mẽmoj tã karõja mẽ kot mar týx ã amnhĩ kamnhĩx nê ho mẽ ahkre hprãm tã no ãm hprĩ hã mar kêt nê htýx ri ho mẽ ahkre ho pa. ⁸ Tĩrtũm kot Mojes mã mẽmoj tã karõja mex. Mẽ kot mar nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa kaxyw na pre. ⁹ No na pre mẽ kot tãm amnhĩ nhĩpêx xwýnhjê mã ã hã karõ anhỹr kêt nê. ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwýnhjê mã na pre hã karõ.

Mẽ kot mẽ õ pahi kapêr mar kêt xwýnhjê mã.

Nê mẽ kot Tĩrtũm kapêr nhĩrôp kuhê ho mẽ pa xwýnhjê mã.

Nê Tĩrtũm ã mẽ hpijaàm kêt xwýnhjê mã.

Nê mẽ kot mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà hpar xwýnhjê mã.

¹⁰ Nê mẽ hprõ kuhpa hã nhãm mẽnijê ho amnhĩkati xwýnhjê mã.

Nê mẽ mjên kuhpa hã nhãm mẽmyjê ho amnhĩkati xwýnhjê mã.

Nê mẽmyjaja kot mẽnijê kuhpa hã kãm amnhĩ kwý myjê hkĩnh nê mẽ ho amnhĩkati xwýnhjê mã.

Nê mẽnijaja kot mẽmyjê kuhpa hã kãm amnhĩ kwý nijê hkĩnh nê mẽ ho amnhĩkati xwýnhjê mã.

Nê mẽ kot mẽmoj to àhkĩnh nê nhãm mẽ kãm ho wênê o mẽ pa xwýnhjê mã.

Nê ri mẽ hêx o mẽ pa xwýnhjê mã.

Ã mẽ kot Tĩrtũm kapẽr kwỳm ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o mẽ pa xwỳnh piitã mẽ kaxyw na pre Mojes mã mẽmojta ã karõ. Mẽ kãm Jejus prãm kêt xwỳnhjê mã. Mẽ kot mar nê tãm amnhĩ nhĩpêx kaxyw. ¹¹ Tã pa na pa hte Pahihti kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkõt ixpa. Ja kaxyw na pre Tĩrtũm ixãm. Tĩrtũmja mex o mex. Tãm na pre ja kaxyw ixãm.

Tanhmã Pahihti Jejus Kris kot Pawre ho mex to hã harẽnh

Atre 26.9-18

¹² Nê Pahihti Jejus Kris na hte ixto mex rãhã ho pa. Na hte tanhmã ixto pa ã hã mẽ piitã mẽ kãm tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harẽnh o ri mẽ hkõt ixpa. Na pre ixte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã inhmã ixàpênh ã karõ nê inhmã:

—E ate amnhĩ kaxyw ixkõt ajamaxpẽr mex jakamã kêr ka ma mẽ piitã mẽ hkõt ri mẽ kãm ixkapẽr jarẽnh o ri apa. Anẽ.

¹³ Nom amnepêm na pa pre hkõt ijamaxpẽr kêt nê. ãm axtem nê haprỳ rũnh nê ho ixkapẽr punuj o ri ixpa. Nê hkwỳjê ho ixkrihkrit nê mẽ haprỳ nê mẽ htak. Nom kormã amnhĩ kaxyw Kris kõt ijamaxpẽr kêt jakamã ixtỳx ã mẽ hipêx anhỹr o ixpa nhũm Pahihti ja hã ixpumu nê ixkamã ukapĩrĩ nê mẽ hã tanhmã ixto hkêt nê. ¹⁴ Nê kãm ijapê xàj mẽmoj to ixkutã nojarêt rãhã ho pa nê tanhmã ixkrã hto pa ra amnhĩ kaxyw hkõt ijamaxpẽr nê hkõt amnhĩ xãm. Hãmri nê kukwak ri ra inhmã hkwỳjê hkĩnh nê hpãnhã mẽ ho mex o ri mẽ hkõt ixpa.

¹⁵ Nē Jejus Kris ra wrÿk nē mē pahte amnhĩ tomnuj piitã hpãnhã amnhĩrer kaxyw mē panē htyk ã harēnhja na pa hte harēnh o ri ixpa. Ā kot amnhĩ nhĩpêx anhÿrja na mex o mex. Kê mē piitã kuma nē hã nohtÿx rãhã ho pa.

Kormã ixte hkôt amnhĩ xãm kêt ri na pa pre amnhĩ tomnuj tÿx kumrêx o mē piitã mē hakrenh ¹⁶ nhũm Tĩrtũm ixpumu nē ixkamã ukapri nē. Hãmri nē amnhĩ kaxyw ixãm. Mē piitã mē kot ja hã ixpumunh nē axpēn mã ã ijarēnh anhÿr kaxyw. Nē ijarēnh o:

—Kwa Pawre na pre amnhĩ tomnuj tÿx kumrêx o pa nhũm Jejus Kris ja hã omu nē kamã gryk tokyx anhÿr kêt nē. Na pre tanhmã hkrã hto nhũm ra tãm amnhĩ nhĩpêx o pa. Kwa pu mē urak nē amnhĩ kaxyw Jejus kôt pajamaxpēr nē hkôt amnhĩ xunhwÿ. Kêr pu mē Pawre pyrã nē nhÿrmã Tĩrtũm mē Kraja wa kuri pamex nē pahtĩr tũm nē papa ho papa.

Anhÿr o axpēn mã ijarēnh nē ixpyrã nē Jejus kôt amnhĩ xunhwÿr kaxyw na pre Tĩrtũm ã ixto mex anē. ¹⁷ Jakamã na pa hte kãm amnhĩ jarēnh kaxyw nē kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà kapxipix apê Pahi Maati. Nē arãhã ho arãhã nē amex o amex. Mē ixte inho ho aa apumunh kêt tã kapxipix apê Mēinhĩpêxã maati. Tã koja nhÿrmã mē piitã ã amã amex o amex ã ajarēnh anhÿr o pa. Anē.

Ximotre kot tanhmã Epes nhõ xwÿnhjê jahkre hto hã kãm karõ

Wam Korĩt 5.1-5

¹⁸ Nē te apê ixkra pyrak Ximotre. Tã kot paj mẽmoj tã amã karõ ka inhma nē inhmar tÿx nē.

Nà Pahшти Jeжus mã ate tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw na pa prem axãm nhũm Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o mẽ pa xwýnhjaja axàpênh kukamã amã kapêr nê amã:

—E ate ma mẽ kãm Pahшти Jeжus jarênh o apa kaxyw Tĩrtũm kot axãm jakamã kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa. Anê.

Tã kot paj ijaxwýja kagàja kamã amã ixkapêr nê mẽmoj tã amã karõ. Ka mar týx nê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex pê Tĩrtũm mã amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Jao aprĩ hã mẽ kãm tanhmã Jeжus jarênh to ho ri mẽ hkôt apa. ¹⁹ Nê amnhĩ kaxyw Jeжus mã ajamaxpêr mex nê. Nê mẽmoj punuj pumu nê amã ho anhỹr prãm tã Jeжus nhỹ hã nê amnhĩ to htýx nê ho anhỹr kêt nê. Jao tãm amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ pumunh mex o ri apa. Nom kot kaj ja nê amnhĩ to htýx kêt nê tanhmã amnhĩ tomnuj to hãmri nê te ate Pahшти Jeжus kaga pyræk. Na pre pahkwýjaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o hkaga nê axte kãm hamaxpêr kêt nê. ²⁰ Imênew mẽ Aresãnja na pre wa ã amnhĩ nhĩpêx anê nê tanhmã Tĩrtũm o kapêr punuj to. Mýrapê na pa pre Satanasti nhĩhkram wa haxà. Kot tanhmã wa ho nhũm wa kot tee ri amnhĩ tomnujta ã amnhĩ pumunh nê tokyx tãm amnhĩ nhĩpêx nê axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt kaxyw.

2

Tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh to hã mẽ pamã karõ

Rukre 11.2-4; Atre 10.34-35; Epes 6.18

¹ E kot paj hpãnhã tanhmã mẽ pahte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh to hã amã karõ Ximotre. Ka inhma

ně ixô ri ho mẽ pahkwỳjê jahkre ho ri mẽ hkôt apa. E ja kumrêx kot paj mẽ kaxyw amã hã karõ. Kêr ka mẽ piitã mẽ ho Tĩrtũm wỳr ho ri pa. Nẽ kãm mẽ harẽ nẽ mẽ kaxyw mẽmoj tã axàhwỳr o ri apa. Kêr kê ama nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Kê mẽ amnhĩ tã omu nẽ ã kãm kapêr anẽ nẽ kãm:

—Pa Tĩrtũm? Nà ãm hãmri na ka ã mẽ ixto mex anẽ. Amex o amex. Anẽ.

² Nẽ mẽ kãm anẽ kê mẽ õ pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ ho ahwỳr o pa ho:

—Pa Tĩrtũm? Kwa kêr ka mẽ inhõ pahi mẽ mẽ kot mẽ ixto amnhĩptàr xwỳnh piitã tanhmã mẽ ho kê mẽ ixto mex o pa. Kêr pa mẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa pẽ amã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa. Nẽ ixàmnhĩx mẽ hkôt tãm amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

³ Kot puj mẽ ã mẽ ho mẽ papytàr xwỳnh Tĩrtũmja wỳr o papa anẽ nhũm mẽ pama nhũm ja kãm mex nẽ.

E kêr ka ã mẽ kãm ja hã karõ anẽ Ximotre.

Tĩrtũm kãm mẽmoj prãm ã harẽnh

Sikũn Pêtre 3.9

⁴ Nẽ mẽ piitã mẽ kot kapêr mar nẽ amnhĩ kaxyw Jejus kôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm.

⁵ Ja kaxyw na pre mẽ pahwỳr Kra Jejus mẽ nhũm man mẽ pahwỳr wrỳ. Tĩrtũmja tapxipix na kêp Mẽpahpãm. Nẽ Kra Jejusja tapxipix na kot Tĩrtũm mã tãm mẽ paxunhwỳr mã xwỳnh. Ja kaxyw na pre amnhĩ grõnh kôt wrỳ mẽ pahpyrà nẽ ã ho ã nẽ kato.

⁶ Hãmri nẽ gaa nẽ àptàr hãmri nẽ mẽ pahpiitã mẽ panê ty. Jao Tĩrtũm mã mẽ pahte amnhĩ tomnuj

piitã hpãnhã amnhĩrer pa. Tã mẽ pahpiitã mẽ pahte kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harênh mar nê tokyx hkôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm.

⁷ Ja kaxyw na pre ixãm. Ixte Ijaew kêt xwỳnhjê mã Tĩrtũm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt ixpa kaxyw. Nê Jejus nhỹ hã tanhmã mẽ kãm ixkapêr to ho ri ixpa kaxyw. Nê tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh kaxyw. ãm hãmri na pa ã amnhĩ jarênh anê. Ixêx kêt. Na pa hte Ijaew kêt xwỳnhjê hkôt ixpa nê ã mẽ kãm ixkapêr anê nê mẽ kãm:

—E mẽ ate Tĩrtũm Kra Jejus kôt amnhĩ xunhwỳrja na Tĩrtũm kãm hprãm. Jakamã kwa mẽ tokyx amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳ. Anê.

Ikrêsti kamã tanhmã mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pamã karõ

⁸ Nê kot kaj mẽ tũhã Tĩrtũm kapêr mar kaxyw axpên wỳr akuprõ. Hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarê nom kêr ka mẽ mẽmoj tã axpên kamã agryk kamã kãm amnhĩ jarênh kêt nê. Rỳ mẽmoj tã axpên mã axàkjêr kamã kãm amnhĩ jarênh kêt nê. ãm tãm mẽ ajamaxpêr pix o kãm amnhĩ jarê. Nê tãm amnhĩ nhĩpêx kamã kãm amnhĩ jarê. Ja na inhmã hprãm. Tã kêr ka ã Epes nhõ xwỳnhjê mã ja hã akarõ anê Ximotre.

Mẽnijaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Wam Korõt 14.34; Epes 5.22; Xitre 2.3; Wam Pêtre 3.1-7

9 Nē kot paj hpānhā Kris kôt mē pahtōxjaja tanhmā kot amnhī nhīpêx to hā mē kaxyw amā karō ka inhma. Nà mēmyjaja kot mē omunh nē kām mē hkīnh prām xāj kê mē htỳx ri mē noo mā tanhmā amnhī nhīpêx to hkêt nē. Nē ja prām xāj tanhmā ê jagjênh to hkêt nē rỳ tanhmā rì mrar to hkêt nē. Rỳ mē kām mē hkīnh prām xāj òkrexê mex jagjênh rỳ mē ìhkra kamā kàx mex jagjênh nē ri hā mē hkôt pa kêt nē. Rỳ ja kaxyw tanhmā ri amnhī kī jaxwỳr to nē ri hā mē hkôt pa kêt nē. Rỳ mē ê mex jagjê nē mē noo mā htỳx ri hpijaàm kêt o pa hkêt nē. Kê mēmyjaja kām mē hkīnh prām xāj ã htỳx ri amnhī nhīpêx anhỳr o pa hkêt nē. ¹⁰ Mē kām anē kê mē kām Tirtũm măn kīnh xāj mē piitā mē kutā mēmoj to nojarêt o pa.

¹¹ Nē mē kām anē kê mē Tirtũm kapêr mar kaxyw mē pikuprōnh xà hwỳr agjê nē akryk Tirtũm kapêr mar o hkrī nē htỳx ri axpên mā kapêr o hkrī kêt nē.

¹² Nē kê mē ikrêsti kamā Tirtũm kapêr o mēmyjê jahkre hkêt nē. Rỳ kamā mēmoj tã tanhmā mē kām karō hto hkêt nē. ãm akryk Tirtũm kapêr mar o hkrī. ¹³ Mēmo mỳrapê koja mē ã amnhī nhīpêx anē? Nà na pre Tirtũm my kot wa finat Atãwja kumrêx nhīpêx nē kormā hprō Ewa o hapu nē hipêx. ¹⁴ Nē Atãwja na pre kagã kapêr mar nē hkôt amnhī nhīpêx kêt nē. Prō na pre mar xà hkôt Tirtũm kapêr nhĩrôp xa nē tanhmā amnhī tomnuj to. ¹⁵ Mỳrapê na htem mēnijaja hpijagri ho hikwỳ nhũm mē hkrajaja à htỳx kām hapôj. Tã nom koja mē Jesus kôt amnhī xunhwỳ nē ã ixte mē kaxyw amā mēmoj tã karō xà hkôt amnhī nhīpêx hāmri nē

nhỹrmã mex kumrẽx nẽ htĩr tũm nẽ pa ho pa. E kêr ka ã mēnijê mã mẽmoj tã karõ anẽ Ximotre.

3

Pastô kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kaxyw mẽ hã kãm karõ

Xitre 1.5-9

¹ E kot paj hpãnhã tanhmã pastô jarēnh to. Koja mēhõ kãm kêp Kris kwỳjê nhõ pastô nẽ Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre hprãm nẽ ãm hãmri ã hamaxpēr anẽ. Ja mex. ² Jakamã koja mēhõ kãm kêp pastô hprãm hãmri nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa.

Koja mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.

Nẽ hprõ pix tãnopxar o pa.

Nẽ mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx nẽ.

Nẽ tãm hamaxpēr.

Nẽ àmnhĩx amnhĩ wỳr mẽ piitã mẽ kuwỳ.

Nẽ Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre mex nẽ.

³ No kê mẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ àhkurê ho pa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ piitã mẽ kamã ukaprĩ ho ri mẽ hkôt pa.

Jao mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa.

Nẽ amnhĩm kàxpore rax o pikuprõnh prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

⁴⁻⁵ Nẽ hkrajê jahkre mex o pa nhũm mẽ kapēr ma nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx. Nẽ hã hpijaàm kãm tãm amnhĩ nhĩpêx.

Koja mẽ hkrajê jahkre mex kêt nẽ hãmri nẽ mããnēn Kris kwỳjê jahkre mex kêt nẽ.

Jakamã nhũm hkrajê mẽ Kris kwỳjaja tãm amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ.

6-7 Nē kē mẽ kot Jejus kôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjê noo mã tãm amnhĩ nhĩpêx rãhã ho pa. Mẽ kot ja hã mẽ omunh nẽ mẽ hã hpijaãm o pa kaxyw. Nom koja mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho kapêr punuj nẽ. Satanasti kãm hprãm xà hkôt.

Nē kē mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nẽ.

Koja mẽ kêp pastô hãmri nẽ mẽmo arĩgro hã tanhmã hamaxpêr to nẽ amnhĩ to rax prãm xàj tanhmã amnhĩ to jarkrar to ho pa. Hãmri nhũm Tĩrtũm tee ri ja hã omu nẽ te kot Satanasti nhĩpêx pyræk o hipêx nẽ tanhmã homnuj to. Ja pymaj kē mẽ kot Kris kôt amnhĩ xunhwỳr nyw xwỳnhjaja kêp pastô hkêt nẽ.

E pastô na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa kamã Jejus kwỳjê jahkre nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho mẽ hkôt pa Ximotre.

Mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karõ

Atre 6.1

⁸ Nẽ kot paj hpãnhã amã mẽ kot Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjê jarê ka inhma Ximotre. Nà koja mẽhõ kãm Kris kôt hkwỳjê ho ajuta hprãm hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa.

Koja mẽ htỳx ri mẽmoj tã mẽ kãm hpêr o pikênh o pa hkêt nẽ.

Nẽ tanhmã mẽmoj to hêx to ho pa hkêt nẽ.

Nẽ kagôxỳhti japrôr nẽ ho pipãnh o pa hkêt nẽ.

Nẽ amnhĩm kàxpore ho pikuprõnh nẽ ho rax prãm xàj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hkêt nẽ.

9 Nē kē Tirtūm kapēr piitā hkôt hamaxpēr o pa. Ra Tirtūm kot mẽ pamã kapēr piitā ho amnhĩrĩt jakamã koja Kris kôt hkwỳjê ho ajuta xwỳnhjaja kapēr piitā hkôt hamaxpēr pê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa.

10-13 Nē kē mẽ amnhĩ prõ pix tãnopxar o pa.

Nē pastô pyrã nē mẽ hkrajê jahkre mex nhũm mẽ hkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

Nē kē mẽ hprõjaja mjên pyrã nē mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri amnhĩ nhĩpêx.

Nē hkwỳjê ho kapēr rỳ mẽ axpẽn jakwa kamã ri axpẽn mã mẽ hixi ho rêr o pa hkêt nē.

Nē mjên pyrã nē mẽmoj punuj kutã amnhĩ to htỳx o ri pa. Nē amnhĩ to mex rãhã nē.

E koja mẽhõ kãm Kris kwỳjê ho ajuta ho pa hprãm hã koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr o pa. Nom kêt ka mẽ kot mẽ ho ajuta kaxyw mẽ unhwỳr tokyx anhỳr kêt nē Ximotre. Taxy mẽ kamã ama nē aprĩ hã mẽ kot ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu mãn. Hãmri nhũm mẽ piitã mẽ mex ã mẽ harẽ ka mẽ hã mẽ ama nē rĩ kormã mẽ kot mẽ ho ajuta ho pa kaxyw mẽ unhwỳ. Hãmri nhũm mẽ amnhĩ tã omu nē axpẽn mã mex ã harẽ. Nē amnhĩ kaxyw Jejus Kris mã hamaxpēr mex o pa hã mẽ omu nē mẽ hã hpjiaàm o pa.

Pawre kot Ximotre mã amnhĩ jarênh

14 Nē inhmã awỳr inhmõr nē apumunh prãm Ximotre. Nom kot pa amnhĩ kukamã ã mẽmoj tã amã karõ nē hã kagã anê. 15 Kêt pa tokyx awỳr inhmõr kêt japêr ka ixte amã mẽmoj ã kagãta kamã harẽ nē ixkutêp ho mẽ ahkre ho ri apa. Mẽ kot mar nē hprĩ hã mẽ õ pastô nē mẽ kot mẽ ho ajuta ho mẽ

pa xwỳnhjaja kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ harênh mar kaxyw.

Mẽ pahpê Kris kwỳjaja mẽ pahpê Tĩrtũm kra jakamã na pu htem kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx nê pakatàt kôt mẽ piitã mẽ kãm pakapêr o papa. Jao tanhmã mẽ kãm Jejus Kris jarênh to ho ri papa.

Pawre kot Jejus mex o mex ã mẽ grer jarênh

¹⁶ Nê Jejusja mex o mex. Amnepêm kormã mẽ pahte harênh mar kêt tã pu prem harênh ma hãmri nê mex o mex ã pagrer o papa. Nê pagrer o: Kris kêp Mẽpahpãm tã na pre mẽ pahwỳr wrỳ nê mẽ pahpyrà nê ĩ ho ĩ nê kato.

Nhũm pre Tĩrtũm Karõja mex o mex ã harê.

Nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja omunh o pa.

Nhũm ahpỳnhã pika piitã hwỳr tanhmã kot mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênhja angrà.

Nhũm hte mẽ hkwỳjaja harênh ma nê amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳ.

Tã nhũm pika kamã àpênh jatur xàm kumê nhũm Tĩrtũm akupỳm amnhĩ wỳr ho api.

Na pu htem ã Jejus mex o mex ã pagrer anê.

4

Mẽ kot Tĩrtũm kapêr kwỳm ri tanhmã Kris kwỳjê jahkre hto xwỳnhjê jarênh

Matêwre 24.4-13; Korosê 2.16-19; Sikũn Ximotre 3.1-9; Sikũn Pêtre 2.1-3; Jutre 3-16

¹ Nê nhỹrmã Jejus akupỳn mẽ pahwỳr wrỳk kaxyw koja pika nhõ xwỳnh kwỳjaja ma hkwỳjê mã tanhmã Tĩrtũm kapêr o hêx to ho pa. Na

pre Tĩrtũm Karõ hprĩ hã mẽ hkukamã tanhmã mẽ harẽnh to. Koja xep Satanasti hkwyjaja Jejus kwỳjê hwỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ kãm kapěr to. Satanasti nhỹ hã mẽ kãm hêx o pa nhũm mẽ hkwyjaja mẽ kuma nẽ mẽ hkõt hamaxpěr nẽ Jejus kaga. ̂ koja mẽ Jejus akupỹn mẽ pahwỳr wrỳk kukamã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

² Nẽ Satanasti nhỹ hã mẽ kãm mẽmoj to hêx xwỳnhjaja ăm Satanasti pix mar o pa jakamã koja mẽ hamaxpěr mex kêt nẽ. Koja mẽ mẽmoj punuj pumu nẽ htỳx mex ă hkamnhĩx. ³ Tã koja mẽ Tĩrtũm kapěr kwỳm ri ă Jejus kwỳjê mã hêx ho pa anẽ nẽ mẽ kãm:

–Kwa kêt ka mẽ axpẽn mã ri mẽ rer o apa hkêt nẽ. Tĩrtũm kãm ja prãm kêt. ̂m ahte ri mẽ papaja na kãm hprãm. Anẽ.

Nẽ mẽ kot mẽmoj mex kur ă mẽ omu nẽ nẽ mẽ kãm kapěr nẽ mẽ kãm:

–Kwa na htem ata hkur kêt nẽ. Tĩrtũm pê omnuj kẽnã kot ka kêt ri aku.

Anhỹr o koja mẽ kãm kapěr o pa. ⁴ Nom Tĩrtũm na pre mẽ pamã mẽ apkur xà piitã ho kato. Mẽ paxàmnhĩx mẽ pahte piitã hkur o papa kaxyw. Jakamã mẽ pahpê hkrajaja na pu htem mẽmoj kaga hkêt nẽ. Na pu htem mẽmoj kur kaxyw nẽ Tĩrtũm mã harẽ hãmri nẽ paxàmnhĩx kuku. ⁵ Tĩrtũm kot mẽ paxàpkur xà piitã mex ă harẽnh jakamã na pu htem kãm harẽnh pê paxàmnhĩx piitã hkur o papa.

*Pawre kot mẽmoj tã Ximotre mã karõ
Sikũn Ximotre 1.6-14; Xitre 2.1-8*

⁶ E Ximotre. Ixte mẽmoj tă amã karõta kêr ka ho Kris kôt pahkwỳjê jahkre mex o ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã mẽ ahkre anhỹr jao ra Jejus Kris mã axapênh mex nê. Na ka pre harênh ma nê hkôt amnhĩ xãm hãmri nê hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nê. Tã kêr ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã kê mẽ piitã ja hã apumu.

⁷ Nê mẽ ujarênhja kot paj tanhmã amã hã karõ hto. Mẽ panhĩgêt xujarênh kamã mo Tĩrtũm jarênh? Amrakati kumrêx. Jakamã kêr ka mẽ hkôt ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. ãm Tĩrtũm kapêr kôt pix mã ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Tĩrtũm kapêrja ãm hãmri na.

⁸ Nê na htem amnhĩ karo hprãm xàj tanhmã amnhĩ karo hto ho pa. Ja mex. Tanhmã kute hkêt. Na htem tanhmã amnhĩ karo hto nê gaa nê ra hkarore nê pa. No kêt mẽ kot Tĩrtũm kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx o paja na mex o mẽ hkarota jakre. Na htem Tĩrtũm kapêr kôt ri amnhĩ nhĩpêx hãmri nê mex nê hkĩnh nê pa ho pa. Hãmri nê nhỹrmã kaxkwa kamã Tĩrtũm mẽ Kra Jejus wa kuri mex nê htĩr tũm nê pa ho pa. Ja na mex o mex. ⁹ ãm hãmri ixte amã ja jarênh jakamã kwa kêr ka ja hã anohtỳx nê ri ho apa Ximotre.

¹⁰ Nê Tĩrtũmja rãhã ho rãhã. Tã na pu pre amnhĩ kaxyw Kra Jejus kôt pajamaxpêr nê hkôt amnhĩ xãm nhũm Tĩrtũm pahto hkra. Kãm mẽ piitã mẽ ho hkra hprãm jakamã na htem pahpyrà nê amnhĩ kaxyw Kra hkôt hamaxpêr nê hkôt amnhĩ xunhwỳ nhũm amnhĩ tă mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra. Ja kaxyw na pu htem mẽ piitã mẽ kãm Jejus kot tanhmã mẽ panê amnhĩ nhĩpêx to hã harênh rãhã

o ri mẽ hkôt papa. Jao Tĩrtũm mã paxàpênh mex mẽ.

¹¹ E kêr ka ã ja ho pahkwỳjê jahkre anhỹr ho ri mẽ hkôt apa. Mẽ kot amar mẽ akapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex ho pa kaxyw.

¹² Nẽ kormã anyw tã kêr ka mẽ piitã mẽ noo mã tãm ri akapêr mẽ tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Mẽ kot Jesus ã tanhmã ato htã arĩ amnhĩ kaxyw kãm ajamaxpêr tỳx mẽ. Nẽ mẽ piitã mẽ kutã anojarêt mẽ ajamaxpêr mex pix o ri apa. Kot kaj kormã anyw tã ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm mẽ hã apumu mẽ kãm akapêr mar prãm mẽ. Anyw ã apumunh tã kãm akapêr mar prãm mẽ.

¹³ Nẽ kêr ka mẽ ate Tĩrtũm kapêr mar kaxyw axpên wỳr akuprõ ka arĩ ixkutêp mẽ kãm Tĩrtũm kapêr tũm ã kagà kamã akapêr rãhã ho apa. Nẽ aprĩ hã tanhmã ho mẽ ahkre hto mẽ ho mẽ ahkre mex mẽ Ximotre.

¹⁴⁻¹⁵ E kêr ka ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri mẽ hkôt apa mẽ amã ho anhỹr kaga hkêt mẽ. Mẽ piitã mẽ kot ate Jesus mã amnhĩ nhĩpêx mex o amõr ã apumunh kaxyw. Kormã ate mẽ kãm Jesus jarênh o apa hkêt ri na pre pastô nhỹ hã mẽ kapêr xwỳnhjaja ate Jesus mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa kaxyw axãm. Hãmri mẽ anhĩmõk ã mẽ ìhkra jaxwỳ mẽ axàpênh kukamã tanhmã ajarênh to mẽ ato Tĩrtũm wỳ. Hãmri nhũm ate mẽ kãm kapêr jarênh o ri apa kaxyw amã ajamaxpêr o hihtỳx. Tã kêr ka ỹ hã ã kãm amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã ho ri apa.

¹⁶ Nẽ kwa kêr ka amnhĩ pumunh mex mẽ Ximotre. Jao tãm ri amnhĩ nhĩpêx mẽ akatàt kôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt apa. Kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ ama mẽ apyrà

ně Jejus kôt amnhĩ xunhwỳ. Hāmri nẽ pahpyrà nẽ nhỹrmã Tĩrtũm wa kuri htĩr tũm nẽ pa ho pa.

5

Tanhmã mẽ pahte Kris kôt mẽ pahkwỳjê nhĩpêx to kaxyw mẽ pamã karõ

Sikũn Ximotre 2.24-25

¹⁻² E kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳjê hõ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate tanhmã ja nẽ kãm akapêr to hã amã karõ.

Nà koja mẽhõ tanhmã ri amnhĩ tomnuj to ka harẽnh ma hāmri nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ja nẽ tanhmã kãm akapêr to. Nom kêr ka kãm akapêr mã agêt kêt nẽ.

Koja mẽwejjê õ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp anhĩpêxà rỳ akatorxà pyræk o kãm akapêr. Jao hã apijaàm o tanhmã kãm akapêr to.

Rỳ koja apyrà nẽ mẽ nywjê hõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka te kêp atõ pyræk o kãm akapêr.

Rỳ mẽnijê nyw õ amnhĩ tomnuj japêr ka te kêp atõx pyræk o kãm akapêr. Jao hã apijaàm o kot amnhĩ tomnujja nẽ tanhmã kãm akapêr to.

E kêr ka mẽ kot amnhĩ tomnuj nẽ ã mẽ pahkwỳjê mã akapêr anhỹr o apa Ximotre.

Mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽnh

Xiakre 1.27

³ Nẽ kot paj hpãnhã Kris kôt pahkwỳ pẽ mẽ mjên htyk xwỳnhjê jarẽ. Nà koja mẽhõ nija hkra hkêt nẽ htãmnhwỳ hkêt nẽ pa nhũm mjên kêp ty ka mẽ apê Kris kôt hkwyjaja ja hã omu nẽ mẽmoj to kutã anojarêt rãhã ho ri apa. ⁴ Nom koja ra hkra rỳ ra htãmnhwỳ japêr kê mẽ tãmjaja tanhmã ho ajuta hto

ho pa. Kãm õ nẽ kãm mẽmoj nhõr o pa. Kormã mẽhprĩre ri na pre mẽ õ wôwô nẽ mẽ katorxà nẽ mẽ hipêêxà mẽ hamār mex pẽ mẽ kãm õ ho pa. Tã ra mẽ àptàr jakamã kê mẽ amnhĩ pyrà nẽ mẽ hamār mex pẽ mẽmoj to mẽ kutã nojarêt rãhã ho pa. Ja na Tĩrtũm kãm hprãm. ã mẽ kot hkwyjê kamã ukapĩ ho pa jakamã te mẽ kot Tĩrtũm mã àpênh pyræk.

⁵ No koja mẽhõ ni ra wejre nẽ ahte ri pa. Nẽ hkra nẽ htãmnhwỳ hkêt nẽ ri pa. Tã kê ja hã amnhĩ pumu nẽ Tĩrtũm kamnàr rom amnhĩ to hwỳr o pa. Nẽ mẽ piitã mẽ ho hwỳr o pa. Jao tãm hamaxpêr. Ka mẽ apê Kris kôt hkwyjajaja ja hã omu hãmri nẽ mẽ kam nẽ tanhmã kutã anojarêt to ho ri apa. ⁶ No koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Nẽ htỳx ri mẽ grer wỳr mra nẽ hpijaàm kêt o ri mra ka mẽ ja hã mẽ omu nẽ mẽ ho ajuta hkêt nẽ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa nẽ arĩ htĩr tã te ra htyk nẽ hikwỹ pyræk.

⁷ E kêr ka ã ja hã Kris kôt pahkwỳjê mã karõ anẽ. Kê mẽ ama nẽ ã mẽ mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx anhỹr o pa. ⁸ Nom koja mẽhõ amnhĩ kwỳjê ho mex kêt japêr. Nẽ òrkwỹ kamã hprõ nẽ hkrajaja nẽ hipêêxà nẽ katorxà nhũm mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr kêt japêr. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr jao Jejus kaga nẽ te mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr kêt xwỳnhjaja kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx nom amnhĩ tomnuj tỳx o mẽ hakre.

⁹ Nẽ mẽ mjên htyk nẽ mẽ hkra nẽ mẽ htãmnhwỳ hkêt xwỳnhjaja kêr ka mẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto kaxyw hãmri nẽ mẽ hixi piitã hã kagà. Nom kwa kêr ka aprĩ hã tanhmã mẽ amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ omu nẽ rĩ kormã mẽ hixi hã kagà.

Koja mēhō kormã mjên htîr ri tãm hipêx nê nhãm mēmyjê ho amnhĩkati hkêt nê.

Nê ra hã amgrà pê 60 rỳ ra hã 60 jakre.

¹⁰⁻¹¹ Nê tãm mē piitã mē hipêx o pa.

Nê hkrajaja kormã htîr ri nhũm mē hamãr mex nê mē ahkre mex o pa.

Nê nhãm krĩ hō nhō xwỳnhjaja ò krĩ hwỳr pòj nhũm mē omu nê amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr mē kuwỳ.

Nê mē kêp amrakati xwỳnhjê ho mex o pa.

Koja mē ã amnhĩ nhĩpêx anê ka ja hã mē omu nê rĩ kormã mē ho ajuta kaxyw mē hixi hã kagà. Nom mē hixi hã kagà kaxyw nê mēmoj tã mē hkukja nê mē kãm:

—E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã inhmã amnhĩ jarê pa ama nê rĩ kormã anhĩxi hã kagà.

Kot kaj axte amjên kêt nê.

Nê tanhmã Kris kôt akwỳjê ho mex to ho ri apa.

Nhũm mēhō mēmo mỳrapê hkaprĩ nê pa ka ja hã omu nê tanhmã ho ajuta hto.

E kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o apa hã amnhĩ jarê pa ama nê anhĩxi hã kagà. Hãmri nhũm Kris kôt akwỳjaja amã axàpkur xà nhõr o pa. Anê.

Ã mē kãm akapêr anê nhũm mē ama nê amã:

—Ỗ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anê.

Anhỹr ã amnhĩ jarê ka mē ama nê mē hixi hã kagà. No kormã mē hã amgrà pê 60 kêt xwỳnhjaja kêr ka kormã mē hixi hã kagà hkêt nê. Koja mē tanhmã mē kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mē kãm karõja ma nê wam tajê pyrà nê amã:

—Ỗ. Ma kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anê. Na pa Jejus Kris noo mã ã amnhĩ jarênh anê.

Anhÿr ã amnhĩ jarẽnh tã gaa nẽ ra hkurẽ hapôj nẽ ra kot amnhĩ jarẽnhhta kwÿm ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ axte mjên. ¹² Ra amnhĩ jarẽnh o:

—Ma kot paj ãm Jejus mã pix mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri ixpa nẽ axte inhmjên kêt nẽ.

Anhÿr tã tanhmã hamaxpêr to nẽ kot amnhĩ jarẽnh kwÿm ri axte mjên. Jao te Jejus mã amnhĩ to hêx pyrak nhũm Tĩrtũm pê jamnuj. Ja pymaj kêr ka mẽ kormã mẽ hã amgrà pê 60 kêt xwÿnhjê nhĩxi hã kagà hkêt nẽ. Kormã mẽ hã amgrà pê 60 kêt xwÿnhjaja arĩ mẽ hkĩnh tÿx ¹³ jakamã kot kaj mẽ kãm mẽ apkur xà nhõr o apa nhũm mẽ ja hã amnhĩ tã mẽ apumu nẽ axte amnhĩm àpênh kêt nẽ. ãm kãm kaga nẽ htÿx ri nhãm mẽ hwÿr mra nẽ nhãm mẽ hwÿr mra. Nẽ amnhĩ pumunh mex kêt nẽ htÿx ri axpên jakwa kamã ri mẽ hixi ho rêr o pa. Nẽ nhÿri mẽmoj pumu rÿ tanhmã mẽmoj jarẽnh mar to hãmri nẽ ma htÿx ri hkwÿjê mã harẽnh o mra. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa hãmri nhũm mẽ kêp Kris kwÿ hkêt xwÿnhjaja ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkôt mẽ pahpê Kris kôt pahkwÿjê ho kapêr punuj nẽ. ¹⁴ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa pymaj kêr ka kormã mẽ nyw xwÿnhjê mã anê kê mẽ mãmri axte mjên nẽ o pa. Hãmri nẽ hkra nẽ hkrajê jamãr o pa. Ja na inhmã hprãm. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nhũm mẽ kêp Kris kôt pahkwÿ hkêt xwÿnhjaja mẽ hkôt tanhmã mẽ pahto kapêr punuj to hkêt nẽ. ¹⁵ Mãn ka ra Kris kôt pahkwÿjê nyw pê mẽ mjên htyk xwÿnh kwÿjaja tanhmã amnhĩ tomnuj to hã mẽ harẽnh ma. Na prem Jejus kaga nẽ Satanasti hkôt amnhĩ nhĩpêx o pa.

16 E kêr ka mẽ ã Kris kwỳ pê mjên htyk xwỳnhjê nhĩpêx o apa anê Ximotre. Nom koja mẽ akwỳ kamã mẽhõ nhõ wôwô mjên rỳ katorxà mjên kêp ty kê tãm kãm õ ho pa. Kêr kê Kris kôt pahkwỳjaja ãm mẽ kêp mẽ mjên htyk xwỳnh pê mẽ hkra nê mẽ htàmnhwỳ hkêt nê ahte ri mẽ pa xwỳnh pixjaja tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa.

Mẽ pahpê Kris kôt pahkwỳjê hkrãhtũm kaxyw mẽ pahtã kãm karõ

Atre 14.23; Wam Korõt 9.7-14; Karatas 6.6; Wam Tesarõn 5.12; Wam Pêtre 5.1-4

17-18 Nê kot paj hpãnhã amã Kris kôt mẽ pahkrãhtũmjê jarê. Tĩrtũm kapêr ã kagã htũm kot mẽ harênh kot:

Kêr ka Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre xwỳnhjaja mẽ ahkre pãnhã mẽ kãm amnhĩre. Anê.

Nê mãânên mẽ harênh ã kuxi nê mẽ harênh o:

Koja akrit amã ãpênh o pa ka ho mex nê kãm õ mex o apa. Anê.

Ã ja jarênh kot anhỹr jakamã koja Kris kôt mẽ akrãhtũmja Kris mã tanhmã mẽ ato mex to ho pa ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex o ri apa. Kot Tĩrtũm kapêr o mẽ ajahkre mex jakamã ka mẽ amnhĩ tã kãm amnhĩrer mex nê.

19 Nê koja mẽhõ pixi nê mẽ awỳr tẽ nê amã Kris kôt mẽ akrãhtũm kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã harênh to ka ama nê ãm ama. Nom koja wa hamẽxkrut rỳ mẽ axkrunẽpxi nê mẽ awỳr mra nê axpên kôt tanhmã harênh to ka mẽ ama nê ãm hãmri mẽ kot tanhmã kot amnhĩ tomnuj tota kôt ajamaxpêr. 20 Hãmri nê Kris kwỳjê piitã mẽ noo mã kot amnhĩ tomnuj xwỳnhhta mã tanhmã kot amnhĩ tomnuj to nê kãm akapêr kê axte ã amnhĩ nhĩpêx

anhÿr kêt nê. Mě piitã mẽ kot hã amar nê nhÿrmã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm ate uràk nê hã tanhmã mẽ kãm axàkjêr to pymaj tanhmã amnhĩ tomnuj to hkêt nê.

21 E Tĩrtũm noo mã na pa ã amã mẽ kaxyw mẽmoj tã karõ anê Ximotre. Nê Jejus Kris mẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjê noo mã pa ã amã karõ anê. Jakamã kêr ka inhmar tÿx nê hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao mẽ piitã mẽ hipêx o axpên pyràk. Nom kêr ka akràmnhwÿ kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu nê axtem nê ãm omu nê ajamaxpêr o:

—Nà kêp ixkràmnhwÿ kênã kot paj kêt ja nê tanhmã kãm ixkapêr to. Pa ho anhÿr kêt nê.

Anhÿr o ajamaxpêr kêt nê. Mě piitã mẽ hipêx o axpên pyràk.

22 Nê kêr ka anojarêt kãm mẽ kot Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho mẽ pa kaxyw mẽ unhwÿr kêt nê. Aprĩ hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx ã hã mẽ omu nê mẽ hkapi nê rĩ kormã mẽ unhwÿ rÿ tee ri mẽmoj tã mẽ omu nê mẽ hkaga.

Nê koja mẽhõ tanhmã amnhĩ tomnuj to ka ja hã omu rÿ harênh ma hãmri nê uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Arĩ Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx pê tãm ri amnhĩ nhĩpêx pix o apa. 23-25 Na htem tõiã tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm mẽhõ ja hã mẽ omu nê mẽ harênh kuré kumrêx. Kris kôt mẽ hkrãhtũm kormã kot tanhmã hã kãm nê hkêt ri nhũm mẽ ja hã mẽ omu nê tanhmã mẽ harênh to. Nom na htem tõiã hpimxur pê tanhmã amnhĩ tomnuj to nhũm Tĩrtũm pix ja hã mẽ omu. Tã koja nhÿrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã harênh ma nê hkôt omu.

Ně mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjaja haxwỳja. Na htem tōhã mẽ noo mã tanhmã mēhō ho mex to nhũm hkwỳjaja ja hã omu ně axpēn mã mex ã mẽ harē. Ně tōhã hpimxur pē tanhmã mēhō ho mex to nhũm mēhō ja hã omunh kēt nē. ãm Tĩrtũm pix ã kot amnhĩ nhĩpēx anhỹr ã omu. Tã koja nhỹrmã mẽ piitã mẽ kãm ja ho amnhĩrĩt nhũm mẽ piitã harēnh ma ně hkôt omu.

Ně kwa Ximotre. Axà ně anhōhymnuj ně ri apa jakamã kwa kêr ka gô pix o akôm o apa hkēt nē. Mããnēn wĩhti hkwy ho ixkō kêr ka anhōhy mex japêr.

6

*Mě kãm mẽ àpēnh xwỳnhjê kaxyw mẽ hã kãm karō
Epes 6.5-9; Korosē 3.22-4.1; Xitre 2.9-10; Wam
Pêtre 2.18-25*

¹E kot paj mẽ akwỳjaja mẽ kãm mẽ àpēnh o mẽ pa xwỳnhjê kaxyw mẽmoj tã amã karō. Mě kãm anē kê mẽ õ patrãw ã hpijaàm o ri pa. Jao mẽ kapêr ma ně hkôt kãm àpēnh mex nē. Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpēx anē nhũm amnhĩ tã mẽ omu ně hamaxpêr o:

—Kwa pêr Tĩrtũm kapêr na mex kumrêx. Inhmã àpēnh xwỳnhja na hte hkôt amnhĩ nhĩpēx pē amnhĩ to mex o pa. Pêr ãm hãmri na hte Pawre ho mẽ ahkre ho pa.

Anhỹr o hamaxpêr. ²Ně koja mẽ õ patrãw ra Kris kôt amnhĩ xãm japêr ka kãm mẽ àpēnh xwỳnhjê mã anē kê Kris kôt mẽ kêp mẽ htō hã mẽ kãm àpēnh mex o ri pa. Nom kê mẽ uràk ně kêp Kris kôt hkwy hã mẽ omu ně hamaxpêr o:

—Nà Kris kôt ixtō kēnã kot paj kêt ri kapêr kôt amnhĩ nhĩpēx ně kãm ixàpēnh mex o ri ixpa.

Anhÿr o hamaxpêr kêt nê. Kê kêp Kris kôt htô hã kãm ho mex prãm xàj kãm àpênh mex o pa.

E kêr ka mẽ kãm mẽ àpênh o mẽ pa xwÿnhjê mã ã tanhmã mẽ àpênh to ho pa hã karô anê Ximotre.

*Tĩrtũm kapêr kwÿm ri mẽ ahkre xwÿnhjê jarênh
Rukre 12.13-21; Xiakre 5.1-6*

³ Nê na hte Kris kwÿ hkêht xwÿnh kwÿjaja Kris kwÿjê mã Tĩrtũm kapêr o hêx o pa. Nê htÿx ri Jejus kapêr kwÿm ri tanhmã harênh to ho pa. Âm hãmri na Tĩrtũm mẽ Pahihti Jejus Kris wa kapêr tã nhũm htem htÿx ri tanhmã ho hêx to ho ri mẽ hkôt pa.

⁴ Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwÿnh ã amnhĩ to jarkrar tã mẽ àhpumunh tÿx kêt. Na htem tanhmã Tĩrtũm kapêr kute hã axpên mã akir nê mẽmoj tã axpên kãm gryk o pa. Nê axpên mã kapêr punuj nê mẽmoj tã axpên kamnhĩx o pa. ⁵ Nê hamaxpêr mex kêt jakamã mẽmoj tã axpên mã àkjêr pix o pa. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o Tĩrtũm kapêr mar tÿx kêt nê. Hãmri nê htÿx ri hamaxpêr nê hamaxpêr o:

—Kot paj Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ixpa nhũm mẽ inhma nê inhmã amnhĩrer mex nê pa ixkàxpore rax nê ri ixpa. Nà kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri ixpa. Ja inhmã mex.

Anhÿrja o kãm hikàxpore rũnh prãm o amnhĩ to amnhĩrĩt o pa.

Kàxpore jarênh

⁶⁻⁸ E kot paj hpãnhã amã tanhmã kàxpore jarênh to ka inhma Ximotre. Xà na pu htem pakatorxà nhõhy rũm pajapôj nê amnhĩ kôt kàxpore hkwy jamÿ nê ho pajapôj? Nà na pu htem pahkênh nê panhÿ kamã pajapôj. Tã kot puj mẽ ja pyrà nê nhÿrmã ty nê mã ho anê nê panhÿ kamã ma

papa. Jakamã kêr pu mẽ kormã pika ja kamã pahtĩr nẽ papa ri paxàpkur xà nẽ mẽ paxê pix tãnopxar pẽ pahkĩnh nẽ ri papa. Pakàxpore rũnh kêt tã na pu htem Tĩrtũm kamnàr rom pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ papa. Jao pajamexpẽr o:

—Nà ixkàxpore rax kêt nẽ ixkukrêx rax kêt tã na hte Jejus ixkôt pa ho pa nẽ mẽmoj to ixkutã nojarêr rãhã ho pa. Jakamã ixkàxpore rax kêt tã ixkĩnh nẽ ijamakêtkati nẽ ixàmnhĩx ixpa.

Anhỹr o pajamexpẽr o papa.

⁹⁻¹⁰ Mẽ kot amnhĩm kàxpore o pikuprõnh rũnh xwỳnhjaja na htem kàxpore pix kukamã hamexpẽr o pa nẽ gaa nẽ kàxpore rũnh gryk ã amnhĩ tomnuj o pa. Na pre mẽ pahkwỳjaja kàxpore rũnh prãm xà Jejus kaga. Tã ra mẽ hikàxpore rũnh tã hkĩnh nẽ hamakêtkati nẽ pa hkêt nẽ. Na htem omnuj nẽ hkaprĩ nẽ pa. ã na htem mẽ hikàxpore rũnh xwỳnh kwỳjaja amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jao kàxpore pix kukamã hamexpẽr nẽ gaa nẽ ra gryk ã mẽ kot amnhĩ to mex xà kaga hpa nẽ htỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho pa. Nẽ tanhmã hkwỳjê nhĩpêx punuj to. Te tutre kot harôj xành ã htỳx rapuuti hwỳr gjêx nẽ tee ri kãm kator prãm kaprỳ pyræk. ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa jakamã koja nhỹrmã Tĩrtũm ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà hwỳr mẽ kurẽ.

Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karõ

Korosẽ 4.17; Wam Ximotre 4.14; Sikũn Ximotre 2.1-7

¹¹ Nẽ kwa Ximotre kêr ka mẽ uræk nẽ kàxpore rax prãm xà amnhĩ tomnuj o apa hkêt nẽ. Ate Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa xwỳnh jakamã

kêr ka kãm hprãm xà hkôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao Tĩrtũm pyrà nê ate amnhĩ jarênh xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Nê amã Kris kôt akwýjê hkĩnh pê mẽmoj to mẽ kutã anojarêr o ri apa. Nê Kris kôt mẽ hkwyê hkêr xwýnhjaja kot Kris ã tanhmã ato htã ka arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx mex nê mẽ piitã mẽ ho mex o ri mẽ hkôt apa. ¹² Na ka pre Kris kôt mẽ pahkwýjê noo mã tanhmã amnhĩ jarênh to. Tĩrtũm kot amnhĩ wýr awýr nhũm ate Jejus kôt amnhĩ xãm nê amã kãm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho apa hprãm ã amnhĩ jarê nhũm ikrêsti kamã mẽ piitã ja hã ama. Jakamã kwa kêr ka arĩ Jejus kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri apa. Hãmri nê nhỹrmã Tĩrtũm mẽ Kra wa kuri amex kumrêx nê atĩr tũm nê apa ho apa.

¹³⁻¹⁴ E na pa mẽmoj tã amã karõ rax ka piitã kamã harê nê mar pa. Tã kêr ka inhmã ja hã tanhmã amnhĩ jarênh to. Mẽmoj piitã ho htĩr xwýnh Tĩrtũm mẽ Jejus Kris wa noo mã tanhmã ja hã inhmã amnhĩ jarênh to. Jejus htyk kaxyw nê àmnhĩx kot Pahi Põn Pirat mã amnhĩ jarênh xwýnhhta noo mã amnhĩ jarê nê inhmã amnhĩ jarênh o:

—Nà kot paj ate mẽmoj tã inhmã karõ piitã hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã nhũm Pahihti Jejus Kris akupýn mẽ pahwýr wrý. ãm hãmri na pa ã amã amnhĩ jarênh anê Pawre.

Anhỹr o inhmã amnhĩ jarê.

Tĩrtũm mex o mex ã mẽ grer

¹⁵ Nê koja Tĩrtũm akupýn mẽ pahwýr Jejus mẽnh xà hã arĩgro jarê hãmri nhũm kot harênh xàta wýr pøj nhũm akupýn mẽ pahwýr kumê.

Tĩrtũmja mex o mex. Tapxipix k̄ep mẽmoj piitã ho amnhĩptàr xwỳnh maati. Nẽ k̄ep jar mẽ ho amnhĩptàr xwỳnh piitã mẽ õ Pahi Maati.

16 Nẽ tapxipix na rãhã ho rãhã nẽ mex o mex jakamã puhã hirã rax kumrẽx. Tã hkĩnhã mẽ pahte amnhĩ tomnuj xwỳnh jakamã kot puj mẽ puhã hirã raxja kutã hkêt nẽ. Jao hwỳr mẽ pamrar kêt nẽ.

Nẽ aa mẽhõ kot no ho Tĩrtũm pumunh kêt tã kwa k̄er pu mẽ pahpiitã kãm mex o mex nẽ hihtỳx o hihtỳx ã harẽnh rãhã ho papa.

Axte mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê jarẽnh

Rukre 16.9

17 Nẽ k̄er ka Kris kwỳjê kamã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anẽ k̄e mẽ kot amnhĩ to rũnh kôt amnhĩ to àmra ho pa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kaxyw mẽ hikàxpore rũnh kôt hamaxp̄er o pa hkêt nẽ. Kàxpore na hte hapêx tokyx anẽ. Mẽ kãm anẽ k̄e mẽ hpãnhã amnhĩ kaxyw Tĩrtũm kôt mãn hamaxp̄er tỳx rãhã ho pa. Na hte àmnhĩx tanhmã mẽ pahto mex to ho pa nẽ mẽ pahpê õxỳ hkêt nẽ. Jao mẽ pahwỳr na rẽ nhũm mẽ pahpur go mex nẽ pu mẽ kamã panhõ rũnh o papa. Nẽ mẽ pamã myyti ho hirã pu mẽ kukwak ri parĩt mex p̄e mẽmoj tã paxàp̄enh o papa. ã Tĩrtũm kot mẽ pahto mex kot anhỳr pu mẽ kukwak ri pahkĩnh nẽ pajamakêtkati nẽ ri papa. Tã k̄er ka mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã anẽ k̄e mẽ amnhĩ kaxyw kumã pix mã mãn hamaxp̄er rãhã ho pa. 18 Nẽ mẽ kãm anẽ k̄e mẽ hikàxpore ho hkwỳjê p̄e õxỳ hkêt nẽ ho tanhmã mẽ ho mex to ho pa. Nẽ àmnhĩx ho tanhmã mẽ k̄ep amrakati

xwỳnhjê ho ajuta hto ho pa. ¹⁹ Koja mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nê hkĩnh nê õ krĩ kamã mẽ kutêp mẽ kãm mẽmoj mex o akuprõ. Jakamã nhũm mẽ kormã jar htĩr nê pa ri mex nê pa nê mãânên nhỹrmã kaxkwa kamã mex kumrêx o jar pika ja kamã mex nê pata jakre. E kêr ka ã mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjê mã ja hã karõ anê Ximotre.

Pawre kot Ximotre mã mẽmoj tã karõ jatur xà

Korosê 4.17; Wam Ximotre 6.14; Sikũn Ximotre 1.13, 4.5

²⁰ Nê ra Tĩrtũm kot ate kapêr o mẽ ahkre ho apa kaxyw axãm jakamã kêr ka tãm amnhĩ nhĩpêx pê mẽ ahkre mex rãhã ho ri apa. Jao Tĩrtũm kapêr o hêx o ri mẽ ahkre xwỳnhjê hkõt apa hkêt nê. Na htem mẽ kuma nê mẽ kapêr mex ã mẽ hkamnhĩx nom mẽ kapêr mex kêt. Jakamã kwa kêr ka mẽ kot tanhmã mẽ ahkre hto hã mẽ ama nê ãm mẽ ama. ²¹ Na pre ra mẽ pahkwỳjaja mẽ kuma nê mẽ kapêr gryk ã Jejus kaga.

E ãm ja pix. Kê Tĩrtũm mẽ apiitã mẽ akutã nojarêt rãhã ho pa. Ixpê Pawre na pa ã amã ixkapêr ã kagà anê.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

xxx

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f